

تورک بوروی ۱

Jul 11 No: 8 23 Subat 1327

اون بش کونده بر جبقار

تورکک فاندنه چالشیر

۷۱. amyñcsiz köngülin ol yäklär arasinta kirtip
 ۱۸. bardioo ötürü ol yäklär c[astani iligig körüp
 19. singirkälir osu lu: qılınip tågirmilayü ü
 20. avlap incä tip tidiläroo

— بیتلیدی —

تورکجه نك باشینا کلنلر ، کلکده اولانلار [۲]

یا ایما دکیشمیرمدلردن

بیلیم نه ایش در ! بوندان - ایلری ، کری - دورتیوز ییل ، بشیوز ییل
 اوکجه کی یازان [کاتب] لاریمز ایله بونلاردان صوکر اکیلر تورکجه مزنی پک
 چوق بوزموشلار ؛ ایلر ، طوتار یرینی بر اقسامیشلار ؛ تورک سسوزلرینی
 قوللار نیما یاراق باصلاتوب چوروتوموشلر ، اولدورموشلر ! دوغروسو اسکیلردن

[۱] بوراسیده آجیق براقلیورسده نیم فکرجه صفاقنقی ، تحفظ ایتک معناسنه
 اولان « سیکمک » دن اولسه کرکدر . تحفظگاه معناسنه اولان سیکیر (صینیر) ده
 بواصلدن کلیر . (ص)

[۲] محررینک آرزوسی اوزرینه مقاله نك اسلوب واملاسی دکشیدیریلدی .

بزه پک کوتو آرموغان قالمیش . ایشته بوکون بزکنجبار اسکیلرک بوزموش
اولدوقلاری تورکجه منی اوکاریر ایکن پک کوچلک چکیوروز ، داهادا
چکیلرک جکدن باشقا !

تورکجه یی آنادولودا بکلک دیل اولارق قوللانان لاردان بری ده قارا عثمان
پک و اوغول لاری در . قارا عثمان اوغول لارینک ایلک بیلیک لری ، یازی ایشلری
(اسکیشهر) ک (ایت بورنی) کویونده کی تکیه ایله (اویان لار) دا کی مدرسه لردن
باشلار . صوکر ا یادوغرو آنادولونک قامو یانیندن کلن بیلن [عالم] لرده
بونلارا قاتیلیمیش در . اوصیرادا کی بیلن لر اوکر نمکده اولدوقلاری بیلیک لری
عاراب وفورس دیلنده اوقویوب اوکر ندیکلرندن کندی یاقالارینی ، یازماق دا
اولدوقلاری تورکجه نک یاقاسینی عارابچانک فورسجه نک الندن قورتارامامیش
لاردر . داها صوکر ا ایراندان کلوب قاتیلان بیلن لر ایسه تورکجه یی بوس بوتون
تورک لوکدن چیقارمیش لاردر . آرتیق تورکجه نک سویله نیشی بوزولموش .
تورک سوزلری پاصلانوب چوروموش ، بونلارک یرینی عاراب و ایران آغزنی ،
عاراب و ایران سوزلری طوتموش دور . تورکجه اولدوغوسوبلنن بوتون یازیلاردا کی
تورک قوقوسو آنجاق باغ ، اک لردن دوپولورموش .

اک صوکر ا آچیلیمیش اولان اندرون یازاق [مکتب] ی طوتساق -
ده وشیرمه لردن باشقاسنی ایچنه صوقامیش . تورکلر کیت کیده قیی دا بوجاق دا
براقلمیش . ایشته بو یازاق ، بکلک ایچون اک بویوک ایش آداملرینی تورک
اولمایان لاردن یتشدیرمه ک باشلامیش . بوندان صوکر ا تورکجه بوس بوتون
اولمه که یوز طوتموش ، تورک لوک دو یغوسو بوس بوتون سونموش ، تورک باغی ،
اک ی ایله بربرینه باغلانمیش ، اکلنمیش عارابجا فورسجه سوزلرله قونوشماق
اوصیرادا باغنی بیکلک ، بیلنک ، انجه لک ، تورکجه ایله قونوشماق ایسه قابالق
صاییلیمیش . تورک لوکدن ایکنمک ایکنجی برخوی قیلیغنی آلمیش ، قامویان دا
تورکلر ایچون قابولار قانمیش دا ، ده کیل بکلک اک بوکسک یرینه چیقایلیمک ،
بکلک ایش لرینه کیره بیلیمک ده برتورک ایچون بویوک برایش اولموش . تورک
سوزو قابا ، ، کی برطاقیم چیرکین و آلچاق سوزلرله برابر سوبلنمه که

باشلامیش . بونک ایچون تورکلرده تورکوم دیمکه صقیلیر ، کندیلرینی باشقا صوی آراسیندا کوسترمکه چالیشیرمیش . آرتیق تورک لؤک بلنی دوغانل دامایاجاق بر ییچیمه کیرمیش ! بویله بویله تورکلر وتورکجه یتیمک کرتلرینه کلیمش !

بوکون بر یوزینه بر کوز کزدیررسهک بوتوک اولوس لارک ، اویماق لارک اوطوردقلاری یرلره کندی دیلارنجه آد ویردیکلرینی کوروروز . ینه بر طاقیم لاری بر یره صوکرادن کلیرسه ویا صوکرادن بئلکنی کوستیرسه اسکیلرک ایزنی سیلمک ایچون اوطوردوقلاری یرلره کندی دیلارنجه آد ویرمکه یلتورلر .

بک بللی که تورکلر آنادولو وپاشا ایلی [روم ایلی] نه کلدیکلرینده اسکی آدلاردان بر چوغونو سیلمش لر ، یکیدن یکی یه تورکجه آدلار طاقیش لر .

داها کچنرد بئلکنی کوستردن بولغارلار فیلییه سانجاغندا کی (قازانلق) آدنی سیلهرک ایصلالوجاسی اولان [قوتل] ی یرینه قویموش لاردز . بز ایسه - دها چوق - صوک یوز ییل ایچنده ترسینه اولاراق - کیکی یاریم ، کیکی بوتون اولماق اوزره - بوتون تورکجه آدلاری دکشدیرمکه . عاراجا ، فورسیجه یامغا چالیشمیشز . ایشته یاریم دکشدیریلنلر :

سیکیچلک کوسته رمک ایسته یین کاتبلر تورکجه اولان اووا ، اوبا [محله] سوزلرینی اولدوغوکی یازماغی کندی بیلیک لريله اویغون بول مادیقلاریندان (اووا) ایله (اوبا) یی آباده چویرمیش لرده :

قاراجا اووا = قاراجا آباد	سلانیک ده بر قضا
آچا اووا = آچا آباد	کلیولی دا بر یر
آخا اوبا = آخا آباد	طرابزوندا بر قضا
چوبوق اووا = چوبوق آباد	آقرادا بر یر
آق اووا = آق آباد	قاندیرا ایله شیله آراسیندا بر یر
بوی اووا = بوی آباد	سینوب دا بر قضا

یامیش لار . ایزمیرده کی (بورون اووا) داخی بوس بوتون دکشدیریلهرک (بیرون آباد) اولموش ! آنجاق ناصیلسه قاراداغ سینوردان کی (آق اووا) یاقایی قورتاره بیلمش ..

بو تیمور کبی دها پک ایلری کیدیلش ده بر جوق یرلرک تورکجه اولان
 آدلاری بکنیمه یرک بوس بوتون دکیشدیر یلیش در . آنادولو دمیر بولندان
 (آدا بازاری) نا بر قول آریلیر . قول آریلان ایشته بیره تورکار (صاباق)
 دیورلار ؛ صاباق دان کلن صاباق صایلاجاق یر دیمکدرکه پک اوینغون ، پک
 دوغر و دور . تورکجه نی بکنمه ین کاتبیلر بوکاد اظوق و قوش لاردا اوکجه دن (حمیدیه)
 صوکراینه دکیشدیر یرک (عارفیه) دیمیشلردر ! بوکا بکزر برچوقلری ایشته
 آشاغی دا کوسته ریوروم :

ایز میت ده ایچ قضا

اسکی آد	یکی آد	اسکی آد	یکی آد
یکی محله	جدید محله سی	دوموز قیشلاسی	حمیدیه
این باری	مهاجرین جدید	کروان سرای	سلطانیه
تپه تارلا	رامیه	بش اولر	انعامیه
صاری میشه	سنبله محمودیه	صاحمالی	شوکتیه
قارا چاللیق	رحیمه	چاتلی طابش	احمدیه
قووانلی داغی	شیرین صلیحیه	پک یولو	سالمیه
ایبریک دره	سلیمیه	آق حصار	حصارین
کاوور قیرما	خیر آباد	داغینیق صو	نروتیه
آلان دوزو	حمیدیه	یوقاری دوشه مه	نزهتیه
قوباقلی	توفیقیه	آشاغی دوشه مه	حسنین
آرپاق	احسانیه	یکی کوی	جدید قریه سی
کول باغچه سی	قادیری		

ایز میت ده طیش قضا

ایز نیق

اسکی آد	یکی آد	اسکی آد	یکی آد
آق کوی	اورخانیه	چامورلو یوغاز	مسعودیه
آقا آلان	محمودیه	آقیری اولوق	احسانیه

چاتاق	==	سلیمانیه	قاپنارجا	==	عدلیه
الماچوقورو	==	سلطانیه	چام بوغازی	==	نزهتیه
قرق خارمان	==	اسکانیه	هو طوز باشی	==	شرقیه
قو قارجا	==	معموریه	مرجهک	==	عثمانیه
کلین قوندو [Kondou] == مسروریه					

بونلار هپ بویله دیکشدریلش آدلاردر . اولکه مزک خانقانی یانی نا باقساک
 هپ بویله دیکشدریلش آدلار کوزه چار باجاق در .
 بنده طوتوب استانبولدا کی برقاچ یرک تورکجه اولان آدینی دیکشدرسه مده
 یرینه عاراجالارینی ، فورسجه لرینی قویسام ؛ شویله جه :

بک اوغلو	==	میرزا زاده	قورو چشمه	==	ینبوع الیاس
تپه باشی	==	رأس المشاهقه	قابا طاش	==	حجر البطل
تارلا باشی	==	رأس المزرعه	قوزغونجی	==	غریب
سودلیجه	==	دارنده شیر	صاری یار	==	بلد الاصفر
بشکطاش	==	سنگ کهواره ، حجر المهد	باشاباغچه سی	==	حدیقه الوزرا
اورتا کوی	==	قرنه الوسط	بککری	==	امیر الامرا
بیگ	==	طفل ، شیرخوار	ارن کوی	==	قریه الولی
قارا آخاچ	==	شجر الاسود			

اولسا و بوندان بویله بویرلری یکی آدی ایله سویله میه جکسکز دیه استانبول
 لیلارا سویله سم نیجه اولور؟ بویله بردیکشدرمه استانبول لیلرک خوشنه کیدرمی ؟
 کیمز دکلکی ؟ او یله ایسه ، ای بککری ، پاشالر ، نیچون پاشا ایلی و آنا دولو ایله
 اوینایوب طوزیورسکز ؟

شیمدی بیله یگی ویریه جک آدلار عاراب وفورس سوزلرندن سه چیلهرک
 ویریلور . بویله جه اسکیکلک سوروب کدیور ؛ تشویقه ، انعامیه ، معموره ،
 یلم نه کی !

کندی آدلاریمیزی دا [حافی ، صافی ، خاکی ، فیروزان ، پسندیده ، کلپال ، ماهوش ، ناز کتر] کی سوزلردن قورتارامایوروز !
 بزویله یایماق دا سوروب کیتدکجه بشیور ییل ، بیک ییل صوگرا کله جک لڑ
 بزه تورک ده کیل ، عاراب ، فورس دیه جکلردر ؛ نته کیم تورک اولان قارابی به ،
 ابن سینایا بوکون عاراب دیدیکلری کی ! ...

آرتیق برپارچا دوشونه لم ، کندیمه کله لم ده اویله یورویم کاغد اوزرینده ،
 براوزرینده براقاغمز ایزلرباری بزی کویستره بیلسون ، بئلکیمزی بیلدیرسون ...

۷ شباط ، ۱۳۲۷

تیره یولولو
 آلب أرسلان

تعلیم و ترویج

تورک یوردجیلرینه

(باشی ۷ نجی صابیده)

یکی اصولک قوتلنمهنسی ، کوکشمهسی اوزرینه اسکی فکرلیار دها زیاده
 حرکت کلوب ، مکتبی و اصولی خلقلک نظرندن دوشورمه به جبالادیلر ، یکی
 مکتبه هر طرفدن هجوم ایتدیلر : چابوق اوکرنیلن علم چابوق اونودیور ، مش ؛
 دینی مکتبلر بوزیلاجق ، روس اشقولا سنه دونه جک ، ایمش ... بوهجوملره
 قارشى باغچه سرای بازارنده برقهوه خانه ده « آقشام مکتبی » آچدم ؛ یکرمی
 قدر همال و بقال دایقانلیلری دعوت ایتدم ؛ قرق آقشام بونلری بالذات
 او قوده رق ، هپسنی « او قور یازار » ایتدم . بودینچ شا کرلردمک هر بریسی ،
 یکی اصولک کور سسلی مدافعلری اولدیلر .

« ترجمان » ک تأثیری ایله اصول صوتیه معلمکی اوکرنمک ایچون قاققاز یان
 و روسیه ایچریلردن باغچه سرايه طلبه و منلاکيه باشلادی . برنجی نمونه مکتبی ،
 هم مکتب ، هم ده بدرجه به قدر « دار المعلمین » وظیفه سنی ایفا ایدیوردی .